

Изази Недјелом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (и БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на го год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
годину 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплату плаћа се у
плаћеним новчанима или
преплатом поштом — Гл.
Црногорца на Цетиње, а
у жељеним новчанима укуп-
но на пошту у Котор.
Давати плаћа се уредом
Гл. Црногорца на Цетиње.

За остале плаћа се од
редовних даваца који
на друго издање плаћа.

Позив на претплату

НА

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

Многим нашим претплатницима
истече тромјесечна претплата крајем
овога мјесеца.

С тога позивамо утакво све
пријатеље нашега листа, који су ради
и у новој години овај лист држа-
ти, да нам за времена пошлу прет-
плату, да им не би, због касно сти-
гле претплате, који лист од нове године
изостао.

Цијена је „Гласу Црногорца“:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-
УГАРСКУ (и за БОСНУ и ХЕР-
ЦЕГОВИНУ):

На годину 6 ф. и 2 в.

На по године 3 . . .

На три мјесеца 1 . 50 и.

За све друге земље у Јевропи

Америци:

На годину 20 франака.

На по године 10 . . .

На три мјесеца 5 . . .

Претплатници из Аустро-Угарске
(и Босне и Херцеговине) мека шаљу
своју претплату поштомском у-
путницом на г. Петра Рамадан-
новића у Котор. Нарочито се у-
мољавају претплатници из Босне и
Херцеговине, да нам не шаљу новце
непосредно овамо у запечаћеном пи-
сму, за које ми морамо овдје плаћати
свагда по 40 до 50 новчића, него
лека упућују претплату на г. Петра
Рамадановића у Котор, и то поштан-
ском упутницом.

Претплату из Србије на наш
лист прима само књижаар Велимир
Валовић у Београду. С тога неко
се тамошњи књижи претплатници плаво-
ле за времена с претплатом обратити
на ту књижаару.

Претплатници с других стра-
на нека шаљу своју претплату у
плаћеном писму на: „Управу „Гласа
Црногорца“ на Цетиње“.

Цетиње, 15. Марта 1884.

П Р А В А

ГЛАС ЦРНОГОРЦА.

ЦЕТИЊЕ, 17. Марта.

Црна Гора, о којој је један исто-
рик рекао: „да то није држава, већ
да је то војени логор једне непобје-
дима армије, која се данас сјугра си-
лом материјалног и моралног поло-
жаја мора спустити са својих висина
у широке пољане и равнице“, није
се могло и није имала када, да у упу-
траншњем развоју дође до онога сте-
пена, до којег је дошла у војеном —
али сада по што се политички хо-
ризонт наше државице извешао, по
што су нам одношаји с нашим сусје-
дима у најповољнијем положају, по
што је народ починуо од дуготрајне
борбе за свој политички онстапак, и
за ослобођење своје браће, ми морамо
да се побрине, да потпуно оно
што немамо, и да скратимо онога че-
га имамо сувише. У данашњем члан-
ку намјерени смо да прозборимо о
једној корисној установи, која би до-
приносила много користи свакој црно-
горској општини као јединици, а др-
жави као цјелини, како у војеном ври-
јеме тако и у мирно.

Сувишно је рећати све гладне
године које немилосно притиснуле си-
ромашну нам домовину, сувишно се
бринути да у рељефним цртама опи-
шем оне прне слике, гдје мајка гледа
своју дјечину гдје јој умру од глади,

а ни од куда нема помоћи, да их спа-
се, исто тако као и дјеча гаслајући
своје старе родитеље гдје се муче и
у предсмртним агонијама, инту кома-
дић хљеба, за којег би синоћева
љубав дала свој живот али узалуд!
Немилосна глад нехте да чека већ
чињаше своје — мораше народ! Су-
вишно је излагати, да је послје таквих
година народ, ослабљен физички, стра-
дао и морално; јер није имао зрна
да га посеје — значи пријетила му
је иста судбина и до године, као и
пређашње. Све ово познато је свако-
ме Црногорцу, као и нама, тако да
је сувишно прилагати коментаре.

Не један пут немилосна глад,
овај немилосни тиран људства затекао
нас је и у вријеме рата, у ово ври-
јеме, када околени савним ордијама
непријатељским, грозаше нам пронаст
отачаству. С једне стране недостатак
цебане, и велика глад, с друге хиља-
де равненика, којима не могу да даду
комадић хљеба ни канџе вина ни
као предсмртну причест, а немо-
ли, да им утоли глад и жеђ. Не је-
дан пут судбина призиваше асоро-
ђено чедо к животу, којег усахнула
према мајке немаху чим нахранити, па
га немилосно смрт грабљаше из хлад-
них наручаја родитеља; баш у исто
вријеме када му отац на бранику
свог отачаства издисаше од рана и
глади. Стварала се високо драма-
тичка сцена, пошљедњи вапај умиру-
ћег оца славно се пошљедњим плачем
умирућег дјетета. Обојици бјеше зло-
твор глад. Јер да не бјеше глади ни
би ослабила тјелесна снага војника,
ни рађајућа мајка.

Тој невољи да се избјегне у бу-
дуће, ми мислимо не би сувишно било
разгледати са сваке стране наш пред-
лог којег ћемо у кратко изложити:

Наша земља раздијелена је на
капетаније, повесе и помање, побога-
тије и посиротије, како једне, та-
ко и друге подвргавају се се глади,
како једним тако и другим неопходно-
мо се побринути по могућности то
избјећи, а да избјегну, ево што треба
да учине:

Свака капетанија нека сагради
општински магазин који би се нала-
зио под строгим контролом капетана
и кметова. По што би магазин сагра-
дили и уредили, онда би се требало
побринути, да свака кућа с почетка
по могућству понесе у тај магазин
једну количину жита, којег заравно
сеоска комисија треба да развиди
је ли здраво, да није гњило или тако
што; тачно попише, колико је која
кућа допринијела жита, и то жито
нека се сарањује до новог жита, тада
старо нека се враћа, а ново нека се
с нова уноси. У случају глади то се
жито даје народу или за храну или
за сјеме, како би народ сам за најбо-
ље нашао. Ова установа може бити,
ако би се у великом предузела у
гладну годину, биће тешка и не-
способна за народ сиромашни као нас,
и за народ, који обично радије гледа
на садашњост, него на будућност;
али ако нам Бог даде добру годину
тада ће то осјетити народ врло слабо,
а и ако осјети данас, боље ће се
обрадовати доцније. Оваква установа
постоји у многим цивилизованим др-
жавама, које мање у том оскудевају
него ми, па зашто не би и ми то уч-
инили кад је то једнако корисно за
општину као јединицу, и за државу
као цјелину.

Динамит и динамитне бомбе шу-
зеше у пошљедње вријеме; мада по
свијем државама. Велика се за дјела
починише до сада том несрећном огњ-
ном силом. Неки дан у мало што се
није догодила несрећа у Француској.
Неки душманин графа парижкога, у-
нука краља францускога Лујовика Фи-
лина, хтео је ипотага убити с помоћу
динамита. То се је догодило овако.
Један чиновник апарата гласовнога
пута нађе, међу стварима интринсека
за превоз, један сандучић који је био
адресиран на име графа парижкога.
Овај чиновник, који мора да је био
на пристапа графа парижкога, пре-
тендента на француски престо, поку-
маша се за овај сандучић да није
у њему што год, чим би могло бити
учињен покушај претњи графа, па
отвори позлако исти сандучић. И што
он нађе тамо? Азску машину нау-
њену динамитом која би се морала
распрснути, кад би сандучић нежаљ-
иво био отворен, и убити онога ко
би га отварао. Злоумишљеник мора
да је мислио да ће овај сандучић до-
ћи до руку графа парижкога и при-
отварању ипотага да ће граф бити
убијен.

Овакви и слични овоме али по-
кушаји са динамитним бомбама, аз-
ским машинама, науњенима дина-
митом, догађали су се у пошљедње ври-
јеме врло често особито у Инглиској.

Ови злочовци, к сажалењу, на-
лазили су до сада уточиште у двије
поједободније државе у свијету, у
Швајцарској и у сједињеним сјево-
ро-американским државама. Особито
у овој пошљедњој динамизије нахо-
ђаху не само уточиште животу, по
и могућност кувати материјал за
њихову љавовску работу. Нагледаше
као да су речене двије слободне др-
жаве, на срамоту највећег образова-
номе свијету, развиле тако високо сво-
ју слободу једино због тога да њихо-
ва слобода послужу закриљем злочо-
ваца — убица.

Али ево сада дођоше и ове дви-
је до мало боље наметн. Пошљедњих
дана показаше свијету и ове двије
државе да не ће више на своме зе-
мљишту да трне убице, који су дигли
убилачку руку против цијелога човје-
чанства скривајући се за тијем под-
фирмом политичких преступника, на
основу тога што модерно међународно
право прима у своју одбрану поли-
тичне преступнике. Из Берна, из
Швајцарске јавља се да је полиција
у Фрајбургу ухватила два оваква анар-
хиста. Писма која су код њих на-
ђена свједоче да су они стојали у
свези са анархистима у Бечу, и да
су они били умјешани у злочине ко-
ји се у пошљедње вријеме догодише
у Бечу. Говори се да се је ушло у
траг једном социјалистичком друштву
у Швајцарској које стоји у свези са
свијема оваквијема друштвима у Јев-
рони.

И сједињене сјеве-американ-
ске државе, одакле се је највише из-
возио динамит, ријешиле се, боље
икад све икад, да се стане на пут
динамитијама. Главни државни тужи-
лац сједињених држава издао је, по
наредби предједника Арчера, на све
државне тужнице и власти, које су му
подчињене, ову наредбу:

„Влада је извјештена да коједа-
на лица потпунаку извршавати нај-
грозније злочине, дајући могућност
азим људима да могу извозити на стра-
ну чеке материјале којијема се служе
при својим гнуснијем злочинима —

убиствама и другијема злочинима ко-
ји чине са највећу убиства. Макар да
оно није још у самој ствари доказано,
а предједник држи да није ни могу-
ће, ниш част народна не може до-
пуштати да и најмања сјенка на нас
падне, и да се рече да наша држава
трпи таква злочинства на догађања се
она у највиш држави, или пак ае.
Због овога нека наше сви државни
тужници, и све власти, да се најстро-
жије држе издатих наредба на рачун
наше и да најстрожије казне она
лица која би се усудила преступити
ове наредбе. Све власти позивају се
да буду на опрезу да злочинства нај-
строжијема мјерама спречају, а зло-
чине да пронађу и да се иста казне,
по закону, и прогоне.“

Америкаanske новине отобравају,
овај поступак владе. Између осталих
„Нју-Јорк-Тајмс“ говори да влада
овијем поступком не даје израза само
жести пладе, него да је влада угодила
овијем поступком жељи цијелога наро-
да који не жели да се са американ-
ског слободног, земљишта чине гу-
сни динамитски атентати. „Евнинг
пост“ говори да ће се сада моћи увије-
рити не само Инглиска, по и цио
свијет да је Америка готова учинити
све што је могуће, и што се од не
може тражити, само да се стане на
пут злочинца која се тако често
јављају у виду убиства, и да се спри-
јече атентати са динамитом из Аме-
рике.

Застао ако је и у чему потребно
међународно споразумљење то је по-
ребно и у томе да се пронађу нај-
боља средства како ће се стати на
пут политичким убиствама која су у
пошљедње вријеме тако често. Држа-
ве би морале израдити један међуна-
родни закон по којему ће све државе
поступати при говењу оваквијех зло-
кована. Кад би се све државе сагла-
силе не давати уточишта злочовцима,
па ма та ада била учињена и с поли-
тичном цијелу, онда би лако било ста-
ти на пут овој ужасној болести, ко-
ја се свакијем даном све више и ви-
ше шири на потибију цијелога човје-
чанства.

Надати се је да не ће много
проћи а да ће све државе сазнати
потребу заједничке борбе противу ово-
га зла, и да ће овом борбом прекрати-
ти ову погуду човјечанства.

Д

Политички преглед.

Депутат мађарског палате Хелен на-
тао је министра Коломана Тесу о анар-
хистима зближења Русије са Ше-
мачком. Ево како је Теса одговорио де-
путату Хелен. „Могу увијерити владу да
се није догодило никаквога догађаја који
би могао у ми чему промијенити постојеће
добре одношаје међу Аустро-Мађарском
монархијом и Њеманском царством. Ако
друга држава приступи к овоме двојств-
ном савезу, не промијенујући ништа у не-
му, и не желећи играти улогу „алија“ ме-
ђу ова два савезника, то значи да се до-
бија нови савезник који ће радити у ко-
рист мира, као и прва два, чег, т. ј. ми-
ра и мађарске жети. Ја не могу овај про-
брати сва новинарства извјешаја о тој
ствари, али могу најистинитије увијерити
палату да свако извјешаје који говори про-
тив тога да Русија жели мира, због чега
се је и здружила најпримеј са Францијом,
па послје и с Аустро-Мађарском, при чему
се није ни најмање промијенио карактер
аустро-мађарског савеза, нема никакве
ишине у себи. И послје овога зближења
Русије са Њеманском овај савез, којег
ели анао и желимо, остао је такојем
којем је био и до сада. Оно зближење про-
дизало је једино на јавно свјетлости и-р.
Овај одговор може послужити и као одго-

вор на питање kako ће пошледице имати нова групировања држави.

По поводу питања које даде Хелен министру Тисс појавило се је више расуђања у јевропскоме кабинету. „Тисс“ по поводу овога питања говори савјешће. Мацари нијесу заборавили нити су још опростали Русији за ову улогу коју је Русија играла у устанку мађарскоме 1848 године. Од тога времена Русија је постала традиционалним непријатељем мађарским, мрзост према Русији руководиоца је свом политиком Андришијевићем и она га је побудила да ступи у савез са Берлином. Због овога свака љубавност која је проналазила међу петроградским и берлинским двором пропала је заједно и бојање у свјетима круговима мађарскога народа. Доста је да се прочитају органи неистините штампе на да се види сва мрзост мађарска према Русији. У питању Хеленјевићем, као што говори оргнал, изајало се је све бојање и сва мржња свјетских мађара против Русије. Ако је вјеровати „Нестер Лојду“ Мацарима је толико противно приједицање Русије к аустро-немачком савезу колико би им била противна потпуна победа Русије над Аустријом.

Зближење Русије са Берлином није остало без примједба и у Италији. Сви италијански преса одијела се је к овоме врло недрожљиво „Ризорма“ говори да престолна ријеч, која је речена при открићу германскога сабора, свједочи да Русија и Германија састајају сада једну велику целину, к којој ће се придати још и Аустрија. Италија, по ријечима „Ризорме“ остаје сада као „девети у плу“, ево какве су последице. Манцинијева политика! кличе при свршетку „Ризорма“.

Из Париза пишу у „Тјамс“ да зближење Русије с Германијом није ништа друго до мјера предзета ради одбране коју је Бисмарк врло наметно примио, јер се бојао да Русија не учини особени савез са Аустријом.

Из Париза телеграфирају „Дела Нјус“ да је зближење међу Русијом и Берлином произашло због савјешће: кнез Бисмарк осјећа се стар и слаб на желећу на вријеме осигурати јединство Берлину. Ријешено се је ступити у савез са таквим силнијем суједом као што је Русија, која може својим пријатељством много помоћи одржању и утврђењу јединства Берлину. Овим слогот, по ријечима истог телеграма, Бисмарк је тражио од Русије да се Аустрији даде потпуна слобода ширити своје владање на балканском; о ауторитету, формалног савеза, по ријечима кореспондента, не постоји.

Јадна балканска полуострва како хоће великама да се титрају с њим. Али би се могли преварити!...

Немачки државни канцелар, кнез Бисмарк, одговорио је на адресу захвалности, коју је послала влада селачка скупштина у Оберлинду (Мајннген), писмом, у коме је нагласио старање владино о потребама селачког стањка, и пошледица. Благостање велике већине становништва немачке државе зависи непосредно од напретка пољске привреде; само, поглавито, до тога стоји, да та већина немачког народа буде свјесна свјетских заједничких интереса, те да при изборима да законита изрази својим тежњама, и како би се могли допјети закони према потребама те већине и жељи царевој. У томубеђењу поздравља кнез Бисмарк са радошћу селачку удружења, која се све више распрострањују по земљи, и нарочито му је мило, што се

ЛНСТАК „ГЛАСА ПРНОГОРЦА“.

БРАК И ПОРОД.

(Саршета).

Ово је све о браку и породи. Ево нас и опет на истом мјесту са кога и појосмо. Ако си ме свугдје нажаливо пратио, прошао си и проучио са мном најважнија два нашег живота: љето нашег вјекта, и тако рећи, језгру нашег природног одређења. На је ли, како је богато то љето и како је слатка та језгра? Је ли, како је родитељ срећан, кад та јесен живота не затече самохрана и окрелана, него у лијепом вијенцу својих напредних потомака, и као оно чароно стабло пуно китастих грана? —

Али се и та слатка и та срећа — као и свака друга — мора заслужити. Ти можеш бити нијесан до сада о томе толико мислио, па сад тек видиш, шта је прави родитељ. Сад тек увиђаш, да човек није као оно коров у градини, који ниче гдје се и не сједе, који буја и напредује било суше, мразом или ма које друге непогоде, него да је као оно најинтелигентније и најплеменитије биће, које ваља гајити. Сад тек видиш, колика је поворка мука и брига док малешко и нејавно дјете дигнеш и упутиш да буде прави човек. Сад тек знаш шта ти све ваља чинити и на што све мотрати ако ти рад да ти пород буде здрав, напредан и лијеп; ако мислиш да га доведеш на ону стању, која вода правој и поуздавој срећи у животу.

А знаш ли ти свој пород тако? Гле-

длаца ноћу удружавати да зами заступу своје интересе.

У немачком сабору још траје претрес предлога о осигурању радника у случају збјде. Бисмарково присуство у сабору даје је претресу особеног значаја; он вели, да дако да је практичан тај знак, негова се дјетиња морају ограничити. Ако се ол и не допаде демократима — партија која је поставила себи за задатак да буде вјешито незадовољна, по на коју се влада и не обзира — она ће имати у виду радничке жеље, рекао је канцелар. Одбациј тога предлога био би опасан по његове минислву, јер ако парламент има права на вето, не треба да га злоупотребава. На закључку рекао је Бисмарк: „Ја нијесам приврженик апсолутизма; ја сматрам екзистенцију парламента, као јаку гаранцију противу напредних несрећа у монархијској облику владање; али ја држим да парламент није позван да влада. Немачкој данас пријети партиска појединаост, што ми даје доста разлога за строжавње, да Бисмарк и њена династија која влада, не изгуби у будућности данашњи надмоћни положај у Јевропи према осталим државама. Што се тиче предлога, без сумње он ће бити од големи користи по раднички савјет“.

Дописник бечке „Нов слоб. Пресе“ разговарао се с предједником францускога министарства, Жилом Ферријем. 4. Марта у Паризу. Главна садржина разговора била је овака: Предједник министарства мисли, да је тешкишко питање у главноме свршено, по што је већ заузет Бак-Нинх. Остаје још да се технички осигурају освојене позиције. До Кинеза стоји да се преговори изнова отпочну. Ако би Кина одговорила преговоре, као што је обичај код источних народа, Французи имају већ у својим рукама Дезу, на могу без журења постигавати своју циљ у Тонкину. До сад није било никаквог познатога преговарања. Но Французи су у такво сретном положају да могу чекати.

Што се тиче унутрашњих француских питања, Жил Ферри не планира се никаквог заплата. Влада ће имати јаку већину, на ма колико пута истинила питање о повјерењу. По она се тим средством не ће сваки чад елиминисати. Чим скупштина усвоји који закон у друштвој редакцији, него што је влада предлазила, сви опозиционари нику да је влада побјеђена. Кад би влада морала отступити савад чим настане несугласица у стварима секундарнога значаја, онда би се парламентаризам претворио у облик интериорне владе, јер би готово било немогуће владати.

Агитације легитимистичких претендана нијесу до сад изгледале доста опасне да би влада имала разлога да препоручава обичне мјере опрезности. Она за циљ не ће пропустити да учини своју дужност, ако би претенденти учинили какве кораке замашније од овега што сад раде, или ако би се појавили какви чиновни, као што је у своје вријеме напосла овај манифест принца Нанполеона који је у оставом остао без пошледица. Претенденти немају никаквога утицаја на масу францускога народа. Они су немоћни, њима не помажу ни ова грађа, коју обично дижу немирни духови, јер ни њом не могу да управљају. Ту је Жил Ферри додао као у шали: Ако већ има какав претендент, онда бисмо жељели, да не буде способнији за истцање своје личности, него што је за то способан претендент од породице орланске. Он нема ни среће ни вјештине да изиђе из свога пошматрачког положаја.

даш ли та своје дјете оном љубављу и оданошћу као што то деликује правом родитељу? Да нијесу што заборавио или пропустио за дјетанства и младости свога порода? Да нијесу што из нехара и немара пренебрегао те у чему закаснио? Да нијесу што из незнања криво учинио па може бити свој пород оштетио или упропастио? Да се нијесу празновјером и обичајем дао завести странпутницом те и дјецу собом повео? Да није ово, што ти о породи и њени његовој рекао баш противно ономе, како са ти радио или како још и сада радиш?

Не знам како ћеш ти на ова питања одговорити, али сам увјерен, да их је у нас много који би искриво исповједити, да су сваки час гријешили. У нас се обично тако не ради и не пасти; у нас је мало родитеља, који би хтели и који би знали онако, као што то деликује правом родитељу. Наше је дјете често и неопрано и гладно; наше је дјете много пута занемарено и запуштено; наше је дјете кашито и подиљано и покварено; наше је дјете у неким кућама право свроче: код рђевих родитеља без оца и мајке... На и родитеља таквог дјетета носе још то своје а незаслужено име! Јадна поруга највиших закона, јадни човјек, који си тако забасео! погледај само врх себа на тиваје гнијеско па се ути својој дужности! Видиш ли, како га по вазад с ресалим прикутом обљеће и мукама у женика; тако обље са своју сграву доноси да своје младине нахране; како их усе, чувају и својим животом бране!

О принципу Жерому није хтио Жил Ферри ништа ни споменути.

У итлеском војном министарству поцело се зближење мисли о што скорјој реорганизацији итлеске војске. У службеном пројекту предлаже се, да се ексклузивно ставе британске војске увећа рекрутацијом како у Итлеској тако и по насељенима.

Лорд Хардингтон подиже је ових дана доњем дому војни буџет, по коме се може видјети коликом убојном силом располаже Итлска са сад. Ове године Итлеска је имала 60 хиљада људи резерве, а 209.365 људи у добровољачким коровима. За флоту ће се набавити 400 челичних топова, који се остргају цуне и који би се по снази изједначили с топовима других држава. Осим тога сад се граде за флоту три тона од 110 тона, четири од 63 и три од 48 тона. Нови топови од дванаест фуната, намијењени за војску, сад се пробају. Мисли се, да ће то оружје бити војсци најснажнија заштита. На пошлестку параћују се и топови предњаци од тридесет и шест фуната, који ће бити бољи од француских и немачких топова.

Како веле бечке новине, у мало се мишљило те итлески кабинет није пао, кад се у суботу држала сједница у доњем дому. То је било онда кад се гласало о Лабушеровом предлогу, који се у свом магомо сматрати као изјава неповјерења. Чланови доњег дома били су грозничаво узбуђени при гласању, које није испало повољно, јер је влада добила већину само од 17 гласова. За случај парламентарног пораз Гледстон је наумио да расписе нове изборе. То је нагоштво прије неки дан и Чарлс Дилк. Министар војни саопштио је дому, да ће итлеска експедициона војска изајети можда друм од Суакима до Берберга. Мисљење је, да би таква операција створила нове неприлике лондонског кабинету. „Лонд“ јавља 5. Марта из Лондона, да Гледстон у пошледице вријеме не долази у парламент за то, што не хоће преко своје воље да пристане на политику, која се не слаже с његовим начелима а коју министарство мора узети у слијед савјешће мислских догађаја. Истог дана био се разирио на лондонској берзи глас да Гледстон одступа с министарства; по то се није потврдило с поуздаве стране. Стање здравља Гледстоновог не мијења се. Он није тешко болестан, али је ипак толико слаб, да се мјра чувати сваког напора рад.

Итлеси су по други пут потукли Осману Дигму и распустили му сву силу. Осман се повукао у брстове. Да су се овај пут Итлеси с Арапима много оштрије мјерили него код Ел Теба, види се по броју мртвих и рањених на обје стране. Итлеси имадоше доста муке с Арапима, који изавиједом жестоком издвезу итлеским позицијама. Ген. Грекем се опет повукао назад у Суаким и што ће сада даље бити, то можда ни сама итлеска влада не знаде у тирло. Хоће ли пут у Бербер бити сада са својем чист, хоће ли ген. Гордон у Картому пребити потпоре Грекемове — то се не зна. Политика итлеске владе биће јамачно и даље нејасна, неодлучна. Због то политике узнемирен је и сам кнез у Карму. Дописник лондонског листа „Дела Телеграфа“ имао је аудијенцију у кедне, који се у разговору са дописником о положају изразио, да га политика Итлеске у некој мјери узнемирује. Водите потпуно рачуна о жељама Итлеске бијаше влада тужљива ствар, јер је за кедну увијек никла опасност, да тијем не повриједи осјећаје народа. Што се тиче Забер наше, којег Гордон предлаже за валију Судана, изјавио је кнез да он не сумња у лојал-

ност Заберу. Баш и како душман мислери, опет је Забер како кошмарило суво бо-ла од крвољачног тарања као што је Мах-дија. Кнез мисли да је већ досадна изра-дати што на зор, једини је Забер који још што извршити може, јер је овај устанак вјеројакоски и фанатичан, а ту је шмет престала. Кнез да бегаше мислију ген. Гордона и његома се обрадовао писму славнога шека Саусаја, у којему овај про-глашује Махдију како варалцу.

Имаде великих људи у свијету, чини се више због славних дјела и великих заслуга њихових славе још за живота њихова, а имаде исто тако великих мужева, који и у таштини трају своје дане и суре-меници њихови не само да их че славе и не диче за живота, већ сунуше нападају их и сиремају горке часове њиха, који човје-штву или нареду својему велике незаборавне услуге нанјеше. Историја наших дана пружа нам о томе доста примјера. Ето је овдје дана заклесно за увијек очи један човјек у Италији, чије ће име вазада остати сјајним словима замијењено у историји италијанскога народа. Тај човјек бијаше бивши министар фанатичке Капитано Села. Док је живио и гводезом снагом радио за спасење Италије, бјаше му име тако рећи омражено у свој Италији а данас кад је заклесно очи последице десетгодишњег мислерија у политичком животу, данас му сва Италија признава, да је у доба од 1866 од 1874 г. био спасио Италије. Последице бурне год. 1866 стојаће Италија на прату финансијалног банкротства. И онда се нашао земљи спасио у лицу једнога Села. Гводезом снагом својом спасао је он Италију од вајонасног кризе. Под пратнеком његове порезне машини јачала је и стегла сва Италија, име му се дрво тило по земљи као човјека најомраженејег а последице неколико година његовог гводезног рада — одахнула је Италија и данас је оно земља, која се може подачити пред свијетом, да имаде своје најуређење финансије. Села је не само спасао Италију од банкротства, сунуше он је је подигао на данашњи степен њезин, те је тако рећи други творца Италије. Данас плаче сва Италија за овим човјеком као за једним од првих синова својих. Смрт његова значи и велики политички губитак, јер Села бијаше најспособнија вођа, да у агонном тренутку измори двије владајуће странке у земљи десницу и левницу.

(?) ИЗ БОКЕ КОТОРСКЕ, 15. Марта. — Сваки Србин који имао осјећа здраве и племените свијести народне треба да се од срца радује што друштво цетињске читаонице подиже на Цетину „Зетски дом“ за просвјетне циљеви. Јуначка Црна Гора, она слава и дјина илми, понос наш, Пјемонт нашег народног укресуња, који је вазада још од пронасти ериског царства неосјећеном славом свијетчан, бранећи светињу нашу, ериско име и част, данас видимо како и на просвјетном пољу напредује улијевајући у све нас највећу радост и најплеменитије осјећаје — једном ријечи да духом не изонемо већ да се и ми о просвјети трудимо, за боље и срећније дане.

Код нас изу ствари (Боже помози) све венто у назад. — Био сам у прошлу суботу у Котору и ту чух да се чешто ради око општничких избора, — али да Которани нијесу међу собом сложни, т. ј. да су талијански издвали наше Србе и саставили се у посебни одбор у смислу класи-калноме. Они су се дружили с напнијема у толико колико је њима стајало у корист

дом споменути. Ти иштеш да се сва кућа око тебе окреће; а само оно осјетити, што теби маика, само онда пократиш, кад теби заине. Ти хоћеш да ти жена ради, да ти не смије пута оријећи, да не смије за тр-пезу сјести, да не смије бјела зуба по-молити, да не смије паре завесати а т. д. а не ишташ, ко ће онда дјецу гледати и упутити, а ко ли кући глава бати.

Може ли она под таким заштом и тако понижава осјетити, да је као маичка у кошници, око које се рој сабирли? Жену пружа природа све дарове, који јој ваљају око домаће брине и њего дјетине, али и опет треба неке напуге и неки агонизм прилика, да се ти дарови што боље развију. Женско је нежно, осјетљиво, младостиво и стрпено, па је већ по тој својој природи створено с домаћицу и мајку. Али шта би твоја жена с таким стрпеном крај тебе, кад ти од ње не иштеш, да буде глава кући, бржича и нежна маика, што знаме-ница у робини? На је ли онда чудо да и она своју нарав преру? Је ли онда чудо, ако је нашом мајка најпрече да изу-чи своју ћерку, како ће свога господара служити и дворити, како ће се неку ула-гавати, како ће се сваком јалз допјати, како ће га иза леђа варти и обмашљивати и т. д. — у мјесто да развије она дра-не дарове, што је природу у жену усла-ла; у мјесто да приправи своје дјете за разумну љубу, домаћицу и мајку. Дјевојка се за рана научи женским лукавству; већ за рана осјети, да је и на очинијој осјетли-туће име а да ће и последице на деку ба-

особено над се тичало распре између Срба и Хрвата — а сад их остају. Првама же народна пословица: „немај вјере у Латинина“, а то су наши стари више пута окушали! — Ко смета њиховој вјери? прна им памет! Но ту нешто друго лежи: под општину котореку спадају и Ораховчани који се налазе сад мањим бројем у Боки, па се ти талијанши надају пачићи гласова и с тим мисле при изборима да ће им испастаи за руком да претворе досадању народну општину у талијанштину одакле ће управисати на школе и гимназију да их обрете у италијански језик, као што је и прије било у Котору; али се они љуте парају да ће у томе успјети, јер је прошло оно вријеме кад су сами грађани расправљали о народном животу, — ми седашњи имамо већи глас и снагу, па друго не можемо но да их исмијавамо као назадице и опијане фанатике, који себе пред поштитом свијетом руже. — Ето ви дакле браћо Которани пошљедице кад се брат с братом свађа — да онда трећи ужива, и да вам није нас седава у зауду би вам била сва ваша циљанска мудрост!

(II.) ЗЕТА, 15. Марта 1884. — Чотири стотине година од како је Зета у тешким ланцима душманским окована била; те тешке окове, који бијашу ову дивну српску колијевку онавали, витешки Њаз Никола са својим соколовима растопи у живом огњу и од јаким ударом пламеног мача. — Тада премисла наша Зета, ова неспрегљена равнина српска, доби слободу, пробуди се од тешког и дугог робовања, — вјенча се са витешким и слободним Ловћеном!

О Боже свемогући! како је дивна слобода, — а особито онда кад је човјек добије после дугот и мучног ропства. — Како је човјеку кад из великих морских валова, одакле се никад није падао изићи, на једанпут дохвати се тврде земље, одакле гледа под собом страшно подигнутих вазова морских, куда је бродило; одакле гледа на хладе урујујаних таласа, који га у мало не сурнаше у бездну морске пучине! — Како се осјећа такви у овиј часах, кад се дочепа сухе земље? дахне, почини, помол се Богу и рече: хвала ти Боже, који си ме спасао!

И ми дјакнуемо у изној Зети, почињемо, опростисмо се душманских вазова! Стадосмо на слободној земљи Балшиној! Помоласмо се Богу, и узвикнуемо: хвалати свемогући, што нас изведе из ужасног мрака, на тај свијетли дан!

На што видимо сада кад нам свијетли дан освани, кад нам слобода ускрену, кад Душинова слава засја? Видимо школе по дивној Зети; видимо цркве подигнуте, видиме храм украшени у Српској! Пут којег је немирли владика Данило кроз стране валове непријатељске бродило, да га освјешта, — не страшећи се тих непријатељских аждаја, само да одржи православље и српско име, у дивној Зети колијевци славнијех Немањића.

При том још видимо путове дивне уз дуж цијеле Зете; видимо да сваки дан напредујемо; једном ријечи видимо да добијемо све оно што је потребито за срећу народа зетскога.

Чујемо да се је отпочела грађа „Зетскога Дома“, — расадник у којем ће напичати благословене биљке, које ће српску душу пењати у крила просвјете и образованости. — Сад нам не остаје друго, но да у ономе великом весељу узвикнемо:

(*) Тако се воле село у којем овај храм направи.

ти „туђа кошт“, па може ли се онда у њој развити она нежност и оданост, која кућу држи и дјецу диже? Није ли онда са свим наравно, да се из такво дјевчије изметне и љењавица и смутљивица; и неоправдана и кривотвора — и најпослије све друго, само не права љуба, домаћница и мајка? Рачунаш ли још, да су у нас обично „прије“, јетрве, заово и т. д., у вјечној завади; да гдјега је та вавида дјеви куће разметне: да домаћом дјецом потече како ко хоће без разлога, да се кућа не подудара са школом, да је у нашем животу много празног вјера, много уобичајена нехата и немара и т. д. — онда неш ласно наћи траг ономе алу, што га је по гдјекојим породицама.

Да се и то подлоге истрјеби, нала да се опростимо оних обичаја који нам у томе сметају. Човјек нека није само господар него нека је и супруг и отац, а жена нека није само неметница, робња и туђа кошт, него вјерац друг за живот, разумна домаћница и мајка. Тек заједно и упоредо могу они напредовати и тек њихова слога, љубав и узгајно штовање олоди и опитоми расадник, из кога се дјеца дижу. Човјек је „супруг“ и „војно“ на већ у самим тим ријечима каже му се задаци у породици. Он се супруго у сведожености родитељске, па их не смије само мајци осјетати. Он војује т. ј. он се бори у свијету за опстанак свога гнијезда; он храна и брани, и он представља у кући снагу, аждау и достојанство које награђује, кара, савлађује и т. д. Жена је љуба; — на жени стоји кућа и породица. Она сабира и чува, она блажи и разведрава, она учи и савјетује,

„Живео витешки Њаз Никола! Живео Непоседник Данило! Живео Кнез Милена! Живео наш војвода Мирко прокловитељ „Зетскога Дома“! Живео Црногорци! ти вјечни борци за српску слободу!

ЦЕТИЊЕ, 17. Марта. — Доброљубно позоришно друштво наших дилетаната почастило нас је поново 11. ов. м. претставом шаљивих комада: „Шаран“ и „Пола вина, пола воде“.

Друштво наших дилетаната овим шаљивим комадима изненадило је публику својим успјехом играња, на чему се друштву може честитати што је у тако кратком вријеме играња могло постићи такав успјех, изван бијаше пошљедње претставе.

Овој претстави присуствовао је Н. Свјетлост Непоседник са госпођом Станом мајком Н. В.

Но и публика се није немарном понајала, јер је заступала била лијеним бројем грађанства, по чему се да судити да је друштво позоришно на првим датим комадима знало морално задобити наше малобројно грађанство, које је кадро било на своје средине толиким бројем заступљено бити.

Особито нас је обрадовало и то што су доже страних заступника и наших великодостојника пуно биле.

Прво је претстављан комад „Пола вина, пола воде“ од К. Тринковића, у коме су играли гђа Мартинковића, Марију Петровића удовицу, г. Ђилца Петровића, Соњу њену собарицу, г. Ковачевић, Лазу Поповића и г. С. Мартиновић, Јована слугу Поповића. У томе комаду играње су све четири улоге са најбољим успјехом. Непретице пошљедње публике доводи је оцена њиховог заслуженог похвала.

У „Шарану“ играли су своје улоге г. Ковачевић, сељак П. Динарића и гђа Павловића, Ана његову жену. Може се правим рећи да је г. Ковачевић изиграо сељак Пантау са најбољим успјехом што му је публика признала непрестаним аплаудирањем.

Гђа Павловића веома је вјешто изијела тип којег је автор замислио у особи Ане жене Пантине. Свака композиција гђица Вукотића одиграла је своју улогу врло добро, особито оно мјесто, када пјевајући долази на бунар по воду, гдје је Станко, свршени препарандист, изненађује и пита, да ли га се још сејећа, послеје трогодишњег растава. Особито се у томе моменту одликовала вјештом и природном мимиком. Станко, г. Татар, свршени препарандист био је занимљив публици због свога природног држања, а слободног кретања на позорници.

Остале улоге и ако су биле споредне добро су извршене. У њима су играли: г. Рогововић сеоцког кнеза, Петровић, Пипер и Барзута сељак.

Госпођицама Вукотића и Петровића које нас како у трагедији „Максим Црнојевић“ тако и у овом комаду изненадише својим неочекиваним успјехом, нека је хвала на њиховом непожаљеном труду; као што треба захвалити и њиховој наставици гђи Јелени Вицковића, која није пожалила труда да ове двије њене ученице дођу до оваког успјеха.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 18. Марта.

— Новонаименовани царско-турски извиредни посланик и пукомонни министар на Цетињу, г. Цевад-паша, стигао је амо 7. ов. м. на вече, а у недељу 11. ов. м. имао је

она питоми и облагорођава, она ради а слава, и она је и мужу и дјецу љубав, милост, благод и пожртвовање. Муж за то поштује своју жену а жена се опет из љубави боји, па је обоје онда љубавна слика људских врлина и сјајан примјер својој дјечи. Кућа и родбина радује се тој слози у том мирном напретку; гледа да га поможне гдје год може; посавјетује и подупре, гдје хоће да наза; не мијешта се, гдје ће растројити; не подирује ако гдје што будне, него гаси... те тако и она поможне, да се изведе људи, напредан рој нових снага. (Здравље.)

Др. Милан Јовановић Батут.

ИЗБРАНЕ ИЗРЕКЕ.

(По разним писателјима).

Спољатни сјај, одличја и почести и ако су за славољубца рана, али свакојак не могу му дати среће ако нема у души његовог мира. Не изази из, но у нас само крије се сјемо среће и несреће наше. Само ће онда човјек бити срећан кад му срећу дају његова добра дјела — кад срећу чува у души својој.

Злочинац, непотешак, тирани народа не би се могао снаћи од мучња савјести његовог ни онда кад би одлетео у облаке високе. С њим ће и тамо говорити савјест. Оно што бива другоме пријатно и слатко њему је мрско и грко. Сан и дружба, те дјелу силе које пријатно упливашу на сваког човјека, биће њему непријатне

и досадне. Он види мрак гдје виде други свјетлост. Он види пропаст онамо гдје други виде рај и спас. — Пријатни сјај носи на својим крилима поштењег трушеница, који потом лица зарађује хљеб свој. Боји је његов један дан, него сва свијеска сујета. Није онај срећан који је предан само самоме себи, и проводи безбражан вијек, без користи за друге, без користи за човјечанство. Срећан је онај који умје издати сам собом и способности, дароване му Богом, употребљује у корист своју и других.

Прави друг је највеће богатство што га човјек етече у своме земљоме животу. Живот човјека без друштва био би несносан тежак и досадан. И зар може човјек живјети сам? Љубити само самога себе? Нико не би бити корисним? Не! човјек је створен за друштво. Ја љубим друге, сродника, добротвори као самога себе. Но јест нешто на земљи што човјек мора љубити више него и самога себе — то је отаџбина.

Богатство је корисно и може много кидати срећу човјека ако га онај етече поштењем трудом својим и сједиши га с добродјетелу и добрим дјелима. — Живот је наш кратак — дана су нам избројени. Што је човјек и што он није? Човјек је све, и човјек је ништа. Људи су сјенка прилијепа. Све је у човјеку ништа — добродјетел је све.

И у највећој радости нека је човјек умјерен — нека се несправљасе. Ако се

човјек преваласе у слави може ланући на себе тјес Божи и тјес људски. Међу свјетом смртницима богова Олимпија највећи су љубил и преваласили Тантала. Но он није знао мјере тој боговској милости, погордио се је у томе великоме блаженству, те је за то ланукао на себе љутну богова. Отац богов Зевс објеси, за казну, над њим један камен, који је вјечно виси над његовом главом. Тантал се бојаше да ова камен не падне на његову главу, те због тога никад не меташе имати мира, ни радости. —

И онај коме се чини да живи изван сваке опасности мора помишљати о несрећама које би га могле снаћи. И у највећем изобиљу и срећи мора се човјек чувати да не паде од неразумља. —

Ако човјек говори и чини правду, то је највећа мудрост коју човјек може показати. —

Кад би се небо запалило и земља и море најстрашније се затресли, и тада се срце добродјетелног човјека не би устрепало. —

Онај који жели познати сву снагу љубави писма дивнија, нека изађе да се нешто изјасне. Онај који хоће да се снагу љубави прима родбина и другима нека не с њима растаје на пријеме. —

Што су људи до су чега и њихове страсти. —

Марко Драговић.

што и неминуемо води к смрти. — тајне вавида — Ја и сада посладе операције са савјешом и задивљеним људем, и сам осјећати неко задивљено. Таки амутарана биће доцније најбоља лек против сујевјерности и одвратности претог нашег народа према „вечном“ школованим доктору.

Јуче, 17. ов. м. изаша је у трећег „Болесника“ камен из беште, такође са успјехом. Наша влада, како чујемо, учинила је новчане жртве, да наш једини шпитал у Црној Гори по његовом достигае успеса модерније болница.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 18. Фебруара. — Ово недеље имали смо за два дана шикло пралично облачно и киша, па греко пралично облачно и киша, па буре полу јака и мало облачно, па буре пралично и недро, па греко пралично и облачно. А море немирно.

Улазак и пазлазак Бојана није био слободан.

Доједрише:

Траб. итал. „Бомбардијере“, тон. 11, кап. Вансарио Макело, из Обота, су 6 момака, кркат глумца.

Траб. итал. „Лаура Крозе“, тон. 14, кап. Никола Пена, из Обота, су 5 момака, кркат дрва и коже.

Траб. итал. „Баленси“, тон. 15, кап. Анђело Гарфо, из Бишале, су 7 момака, празан.

Траб. при. „Матмудве“, тон. 13, кап. Мезмет Крепо, из Обота, су 4 момака, празан.

Траб. при. „Батрије“, тон. 36, кап. Сулејман Мустафа, из Обота, су 6 момака, кркат руја.

Траб. при. „Махмудије“, тон. 32, кап. Мехмед Сулејман, из Млетке, су 5 момака, кркат трговине.

Поједрише:

Траб. итал. „Бомбардијере“, тон. 11, кап. Никола Бенсарио, из Физме, су 6 момака кркат глумца.

Траб. итал. „Лаура Крозе“, тон. 14, кап. Никола Пена, из Трави, су 5 момака, кркат дрва и коже.

Траб. при. „Батрије“, тон. 36, кап. Сулејман Мустафа, из Трајешће, су 6 момака, кркат руја.

Траб. при. „Махмудије“, тон. 32, кап. Мехмед Сулејман, из Обот су 6 момака, кркат трговине.

Гцињ, 9. Марта. — Ове недеље имали смо истрове од 1. II. и III. четвртица, уијерене и лагушине, кадказ мало да не ведро а кадказ облачно и пошесто кише, за три дана узбуњаво а у остало мирно море.

Доједрише:

Траб. при. „Корниере Скутари“, тон. 34, кап. Сулејман Јусуф, из Обота, кркат за Трајешће.

Траб. при. „Узвизје“, тон. 43, кап. Мустафа Јатоја, из Обота, кркат за Трајешће.

Траб. при. „Хаврлије“, тон. 26, кап. Мехмед Осман, из Бузје, празан.

Барс при. „Виргазар“, тон. 3, кап. Зубера Абдул, из Бојане, кркат дрва.

Барка при. „Бел Фиоре“, тон. 4, кап. Бет Бузук, из Медове, празан.

Барка при. „Рието Стојонија“, тон. 3, кап. Сулејман Закули, из Медове, празан.

Поједрише:

Траб. при. „Корниере Скутари“, тон. 34, кап. Сулејман Јусуф, из Трајешће, кркат из Обота.

човјек преваласе у слави може ланући на себе тјес Божи и тјес људски. Међу свјетом смртницима богова Олимпија највећи су љубил и преваласили Тантала. Но он није знао мјере тој боговској милости, погордио се је у томе великоме блаженству, те је за то ланукао на себе љутну богова. Отац богов Зевс објеси, за казну, над њим један камен, који је вјечно виси над његовом главом. Тантал се бојаше да ова камен не падне на његову главу, те због тога никад не меташе имати мира, ни радости. —

И онај коме се чини да живи изван сваке опасности мора помишљати о несрећама које би га могле снаћи. И у највећем изобиљу и срећи мора се човјек чувати да не паде од неразумља. —

Ако човјек говори и чини правду, то је највећа мудрост коју човјек може показати. —

Кад би се небо запалило и земља и море најстрашније се затресли, и тада се срце добродјетелног човјека не би устрепало. —

Онај који жели познати сву снагу љубави писма дивнија, нека изађе да се нешто изјасне. Онај који хоће да се снагу љубави прима родбина и другима нека не с њима растаје на пријеме. —

Што су људи до су чега и њихове страсти. —

Марко Драговић.

Траб. при. «Улазје», тон. 43, кап. Мустафа Јахоја, за Тријешће, крцат из Обота.

Траб. при. «Априје», тон. 26, кап. Мезмед Осман, за Крџ, празан.

Траб. при. «Априје», тон. 17, кап. Али Мезмед, за Крџ, празан.

Барка при. «Вир Пазар», тон. 3, кап. Зубер Абдула, за Медову, с путницима.

Барка при. «Бел Фворе», тон. 4, кап. Бег Бузук, за Медову, с путницима.

Барка при. «Ристо Стојовић», тон. 3, кап. Сулејман Закули, за Медову, с путницима.

Уторак, 16. Марта. — Ове вјеројатно имали смо вјетрове од I и IV. четвртца умјерене, лагунне и за првојом тишина; мало да не ведро и мирно море.

Доједрише:

Траб. при. «Бела Пига», тон. 32, кап. Мустафа Сулејман, за Силета, празан.

Траб. при. «Навагал», тон. 16, кап. Абдул Немаил Ага, из Котора, празан.

Траб. при. «Мило Пир», тон. 33, кап. Зензел Мемин, из Дубровника, празан.

Траб. при. «Морски Крџ», тон. 35, кап. Асан Бећари, из Драча, крцат жита, за Млетке.

Траб. при. «Сехани Дерија», тон. 35, кап. Одо Бег, из Драча, крцат уља, за Тријешће.

Траб. грчки «Маријана Каролина», тон. 32, кап. Константин Касим, из Валоне, крцат жита, за Ријеку Сенеку.

Траб. при. «Угуралије», тон. 39, кап. Ислам Бег, из Тријешћа крцат, и крцка нешто овдје.

Траб. при. «Буона Сорта», тон. 21, кап. Асан Фазла, из Риена, празан.

Барка при. «Сежана», тон. 3, кап. Змаил Мустафа, из Бојане, крцат гред.

Барка при. «Ристо Стојовић», тон. 3, кап. Сулејман Закули, из Бара, крцат разне трговине.

Барка итал. «М. ди Ларијано», тон. 8, кап. Ф. Никола, из Бишале, крцат, разне трговине.

Барка при. «Сафер Бахер», тон. 3, кап. Даут Мустафа, из Бојане, крцат гред.

Поједрише:

Траб. при. «Навагал», тон. 16, кап. А. Немаил Ага, за Крџ, празан.

Траб. при. «Мило Пир», тон. 33, кап. Зензел Мемин, из Дубровника, крцат дрва.

Траб. при. «Морски Крџ», тон. 35, кап. Асан Бећари, за Млетке, крцат жита из Драча.

Траб. при. «Сехани Дерија», тон. 35, кап. Одо Бег, за Тријешће, крцат уља из Драча.

Траб. грчки «Маријана Каролина», тон. 32, кап. Константин Касим, за Ријеку Сенеку, крцат из Валоне.

Траб. при. «Угуралије», тон. 39, кап. Ислам Бег, за Обот, крцат из Тријешћа.

Барка при. Бел Фворе, тон. 4, кап. Бег Бузук, за Медову, празан.

Барка при. «Ристо Стојовић», тон. 3, кап. Сулејман Закули, за Бар, с пуцама од уља.

Барка при. «Сафер Бахер», тон. 3, кап. Даут Мустафа, за Бојану с путницима.

Барка при. «Сафер Бахер», тон. 3, кап. Даут Мустафа, за Бојану, крцат дрва.

Барка при. «Сежана», тон. 3, кап. Смаил Мустафа, за Бојану с путницима.

Барка итал. «М. ди Ларијано», тон. 8, кап. Ф. Никола, за Бојану, крцат из Бишале.

Бар, 5. Марта. — Још трају једнако лијепа времена т. ј. тихи вјетрови I, IV. квадрата мирно море и ведро небо.

Барометар држао се између 77—78. Стање температуре Реом. 13.

27. пром. мјесеца врати се уредно из Крџа и Арбаније пароб. аус. уг. «Тригон», кап. Ф. Радоичић, која испрца неколико пугина к трговине и крену сутра даљ за Далмацију и Тријешће.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

29. пр. мј. дође из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. «Делфин», кап. Ф. Смервинић, који пошто испрца неколико трговине за ову луку крену у приписато вријеме за Арбанију и Крџ.

ЛОНДОН, 15. Марта. — Инглише чете, по што у јутро пријеђоше на ову страну Тамисеба, разбише Аране. Инглиши нијесу имали никаквога изгуба. Адмирал Хевет сматра експедицију савршеном.

ЛОНДОН, 17. Марта. — Граф Албани син краљичин изненадио је умр'o.

РАЗНЕ БИЋЕШКЕ.

(Колико је до сад људи на свијету живјело). Неки научник прорачунао је недавно, да је до сад свега на земљи живјело 46,626,843,275,075 људи, или 134,622,976 на једној квадратној миљи, или 5 људи на свакој квадратној стопи. У обичном гробу, као што се данас граде гробови, морало би према томе рачуну лежати 128 мртвих; земља наша морала би се дала 128 пута преоравати, да се сваки који умре, може пристројно саранити. — Ти бројеви говоре најбоље од какве би користи било спаљивање мртвих.

(Нов проналазак). Да би се вријеме и трајање сунчевога свјетла могло посматрати, измишљен је сада један врло прост апарат, аутограф сунчаво свјетлости. Теорија му је у особени да сунчани зраци скупљени луком могу да запале тјело које се лако троши у топлоту, а налази се у самој живи луној. Луку овдје замјењује бриљантно лезена и глачана кугла од 4 палца у пречнику, која је начињена од финог оптичког стакла. На овај се начин сунчана свјетлост баца на хартију, која се лако удељава, да се мора запалити ма и мокра била. Хартија је залепљена за метални прстен концентричан са стакленом куглом, тако да је увијек подједнако далеко од кугле. Овај метални прстен подијељен је и на минуте. Знак један на унутрашњој површини прстена означава подне; на овај се знак тачно ставља дванаест часова линија на панталци. Са великом тачношћу означава се сваки минут, у који је сунце сјало или не, јер сунце мора са свим слободно бити, да би могло запалити хартију. На тој хартији се дакле у вече може видјети кад је сјајно сунце а кад не. Кад се хартија та навада у вече, одмах се меће друга. Тај аутограф може тачно да покаже и излазак и залазак сунчев.

(Школска статистика). Немачка има 42,000,000 становника, 60,000 школа, 6,000,000 ђака, отјеком по 100 ђака у једној школи и троши по 1 фор. 50 новч. на главу од свег становништва. Инглиска има 34,000,000 становника, 58,000 школа, 3,000,000 ђака, отјеком по 52 ђака у једној школи и троши 95 новч. по глави од свег становништва. Аустро-Угарска броји 37,000,000 становника, 30,000 школа, 3,000,000 ђака, од којих долазе отјеком по 104 на једну школу и троши на просвјетне циљеве по 85 новч. од главе свег становништва. Француска броји 37,000,000 становника, 71,000 школа, 4,700,000 ђака по 66 ђака у једној школи и троши 78 новч. од главе. Шпанска има 17,000,000 становника, 29,000 школа, 1,600,000 ђака, по 56 ђака у једној школи и троши 72 новч. од главе. Италија има 28,000,000 становника, 47,000 школа, 1,900,000 ђака, по 40 ђака у једној школи и троши 45 новч. од главе. Русија има 74,000,000 становника, 32,000 школа, 1,100,000 ђака, по 36 ђака на школу и троши 18 новч. од главе свег становништва.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Господин протопрезбитер Лазар Ерцеговић изводио је послати николском надзорништву више уніка сјемења свилених буба, што је он сам угајио, да се раздјели народним учитељима и другим вријетим бубогорцима, на што му се с овим од стране подписаног надзорништва јавно захваљује.

Цетиње, 16. Марта 1884.

Гл. Шк. Надзорништво.

Књижевни огласи.

Издао је 10.ти број

«ЦРНОГОРКЕ»,

у којем се налази ово:

1) Одисеји родитељскога срца. (Јосом Леки). Ој природо, клањам ти се. (Ахмед Ј. Сундечић).

2) Ахал-Текинци или Туркомани. Писао Ј. Поповић Липовац.

3) Гуске Јаворове. Од Ј. Поповића-Липовца.

4) Митрополит црногорски Василије Петровић. (Наставак). Писао Марко Драгојевић.

5) Пјесме из Васојевића. (Наставак). Сачинио Р.

6) Књижевни преглед. (Позориште). Од ?

«Црногорка», лист за књижевност и забаву, излази под мојим уредништвом на Цетињу сваког четвртка на цијелом табаку.

Стаје за Црну Гору, Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину свако вријеме.

на годишу 6 фор., на по год. 3 фор., на три мјесеца 1 е. 50 и. За све остале земље: на годишу 20 франака, на по год. 10 франака, на три мјесеца 5 франака.

Претплата из Црне Горе шаље се управо уредништву «Црногорке» на Цетиње.

Претплата из Аустро-Угарске, Босне и Херцеговине нека се шаље поштом са уплатом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата из Србије нека се шаље књижари Валожића у Београд.

Из свих тих крајева ко хоће може слати претплату и управо на уредништво «Црногорке», али влада само у плаћеном до Цетиња и нису.

Нови претплатници могу још добити све бројеве «Црногорке» од почетка нове године.

Цетиње, 18. Марта. 1884.

Јован Павловић.

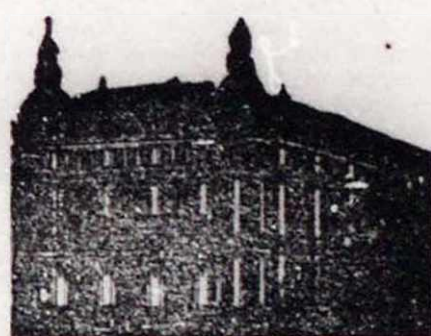
ОБЈАВА.

Јавља се становницима вароши Цетиња и околине, да се сваки дан од 9 до 11 ура прије подне примају болесници у шпиталу бесплатно. Иначе за дневну визиту лекара у мјесту надлежна власт одредила је по 0,50, а за ноћну по 1 фор. у корист болнице.

Директор шпитала Данила I.

и варошки физикус:

Др. Петар Миљанић.

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

PARIS

Inauguration

GÉNÉRALE & DÉFINITIVE

DES NOUVEAUX MAGASINS

Le Catalogue général illustré, renferme plus de 400 dessins et contient la nomenclature de toutes les MODES et NOUVEAUTÉS de la Saison d'Été.

Il sera adressé gratis et franco à toute personne qui en fera la demande par carte postale ou lettre affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

Paris.

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTEMPS.

Env. franco par colis postaux à partir de 50 francs.

On correspond dans toutes les langues.

ПОШТАРСКИ

ЗИМЊИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до 10 и по ура у јутро.

Долazi из Котора, у уторник: раздавање у 1 уру по по дне; у сриједу: раздавање у 12 ура по дне; у четвртак: раздавање у 7 ура по по дне; у петак: раздавање у 6 ура по по дне, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЈАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 6 ура у јутро, предавање у сриједу до 6 ура по по дне.

Долazi из Котора у четвртак у 8 ура по дне, раздавање у петак у 8 ура предподне.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Дачиловград, Никшић, Подгорицу и Улцину, у понедељник, сриједу и суботу, предавање до 11 и по ура у утру.

Долazi с Ријеке, из Бара, с Дачиловаграда, из Никшића, за Подгорицу и из Улцине у уторник, четвртак и недељу, раздавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЈАНЦА полази за Ријеку, Дачиловград, Никшић, Подгорицу и Улцину у суботу, предавање у петак до 4 ура по по дне.

Долзи у уторник, раздавање у 10 ура пред по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 8 ура до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне.

Цетиње, 1. Јуна 1883.

Управитељство

Књ. црногорске поште.

ТЕЧАЈ БЕЧКЕ БОРЗЕ.

Од 17. Марта 1884.

Државни дуг у сребру	80.
банкарна	8103.
Златна рента	10190.
Долари од 1860	9540.
Банковне акције	843.
Кредит	32190.
Лондон	12130.
Ц. вр. цекин	568.
Наполеон	961.
Државна марка	5925.

Народна привреда.

ТРИЈЕШЋЕ, 10. Марта — Разно роба на нашем тржишту имала је ове ко деље следеће цијене: од до

	ф.	с.	в.
Восак приморски и угар. за 100 кил.	90	115	—
Кафа порторико	66	77	—
С. Доминго	40	72	—
Рио према врти.	32	35	—
Цукар аустријски	28	30	50
тучени	36	—	—
Цијеће траје бухаче	24	—	—
Тамјан	3	7	—
Наранче скрипица	6	6	—
Карубе пушешке, за 100 кит.	4	—	—
левантиске	14	16	—
далматинске	16	50	—
Смокове Каламата	4	7	—
пушешке	100	112	—
Ламуни скрипица	—	96	—
Бадеми или мандуле пуш.	38	57	—
далматинске	26	50	30 55
Лешници	11	12	—
Шалве	10	50	—
шеница руска	—	—	50
угарска	—	—	—
галачка	—	—	—
Кукуруза (рументин) руски	1	50	8
угарски	7	50	—
Риж	—	—	8
Лечам	—	—	—
Зоб угарска	7	—	—
арбанска	—	—	14
Пасуљ (фажол) према	8	13	—
врети робе	—	—	—
Боб	13	28	—
Лећа	17	75	22 25
Ориж талијански	12	13	—
инглишки (кигајски)	120	125	—
Вуна босанска	116	120	—
морејска	112	124	—
арбанска	—	90	—
истарска	66	70	—
Штице корушке јеловице	44	48	—
штајерске	10	30	11
Гред	16	18	—
букиње	40	72	—
Уље итал. ниже врете	50	90	70
најбоље	—	—	—
сређње врете	43	44	40
далматинско	39	43	—
истарско	12	50	55
Камено уље у барилу	13	13	—
у шпешетама	150	175	—
Коже стројене	47	55	—
сухе воловје	80	106	—
далм. ист. и бое.	80	110	—
јагњешће за 100 ком.	70	100	—
далматинске	—	56	55
козје за 1 кил.	1	50	—
вуњене слане	—	60	—
сухе	34	42	—
зече за 100 комата, у сребру	24	32	—
Бикалар за 100 кил.	13	25	—
Сарделе 1 барил	26	27	—
Витриол модри за 100 кил.	80	100	75
зелени	47	48	—
Масло	77	50	—
Лож далматински	72	—	—
Сало	—	—	—
Маст (сало растопљено)	—	—	—
Славина	22	24	70
Ракија етолитар (100 литара)	—	—	60
Галваник истарски за 100 кил.	—	—	—
Руј истарски	8	50	—
далматински	11	25	15
пригорски	12	13	—
Личије од лаворике	40	80	—
Вишке стројине (Gravel)	28	32	—
силех	—	—	—
Мед	11	11	50
Лумбер (јабучице од лаворике)	—	—	—
Цикал барно од 100 килогр.	2	180	—
Цуне (штрапе) за 100 кил.	14	16	—
Катрам далматински	—	—	80
Сушор у праху	—	—	—